

How to be a woman

Caitlin Moran

How to be a woman

Vrouw zijn, hoe doe je dat?

Vertaald door Petra C. van der Eerden

Uitgeverij De Arbeiderspers
Utrecht · Amsterdam · Antwerpen

Copyright © 2011 Caitlin Moran
Copyright Nederlandse vertaling © 2012 Petra C. van der Eerden /
b v Uitgeverij de Arbeiderspers, Utrecht
Oorspronkelijke titel: *How to be a woman*
Uitgave: Ebury Press, Londen

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van b v Uitgeverij De Arbeiderspers, Franz Lisztplantsoen 200, 3533 JG Utrecht. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from b v Uitgeverij De Arbeiderspers, Franz Lisztplantsoen 200, 3533 JG Utrecht.*

Omslagontwerp: Nico Richter
Omslagfoto: Spiros Politis / The Times Magazine / NI Syndication

ISBN 978 90 295 8336 7 / NUR 320

www.arbeiderspers.nl

Caitlin Moran had in 1990 letterlijk geen vrienden en dus ruimschoots de tijd om als vijftienjarige haar eerste boek, *The Chronicles of Narmo*, te schrijven. Op haar zestiende begon ze bij het muziekweekblad *Melody Maker* en op haar achttiende presenteerde ze het popprogramma *Naked City* op het Britse Channel 4. Na deze vroegrijpe start maakte ze achttien jaren vol als columnist voor *The Times* – zowel als tv-criticus als in het bestgelezen deel van de krant, de satirische roddelrubriek *Celebrity Watch* – wat haar in 2010 de British Press Awards' Columnist of The Year Award opleverde.

Als oudste van acht kinderen kreeg Caitlin thuis les in een woningwetwoning in Wolverhampton. Ze las veel boeken over feminisme – voornamelijk in een poging om haar broer Eddie wetenschappelijk bewijs te leveren dat zij beter was dan hij.

Caitlin is niet haar echte naam. Haar doopnaam is 'Catherine'. Maar toen ze dertien was, kwam ze 'Caitlin' tegen in een roman van Jilly Cooper, een naam die ze er spannend vond uitzien. Daarom spreekt ze hem verkeerd uit: 'Catlin'. Dat maakt het iedereen moeilijk.

Inhoud

Proloog – De gruwelijkste verjaardag aller tijden 9

1 – Ik begin te bloeden! 23

2 – Ik word harig! 46

3 – Ik weet niet hoe ik mijn borsten moet noemen! 60

4 – Ik ben een feministe! 73

5 – Ik moet een beha! 91

6 – Ik ben dik! 105

7 – Ik stuit op enig seksisme! 120

8 – Ik ben verliefd! 143

9 – Ik ga lapdansen! 163

10 – Ik ga trouwen! 175

11 – Ik verdiep me in mode! 193

12 – Waarom je kinderen moet nemen 215

13 – Waarom je geen kinderen moet nemen 233

14 – Rolmodellen en wat we ermee doen 244

15 – Abortus 264

16 – Ingreep 279

Nawoord 289

Met dank aan 301

Proloog – De gruwelijkste verjaardag aller tijden

WOLVERHAMPTON, 5 APRIL 1988

Daar ga ik, op mijn dertiende verjaardag. Ik vlucht. Ik vlucht voor Het Tuig.

‘Jongen!’

‘Aso!’

‘Jongen!’

Ik vlucht weg voor Het Tuig op de speelplaats bij ons huis. Het is een speelplaats zoals je ze eind jaren tachtig overal in Engeland tegenkwam. Er was geen sprake van rubber tegels, ergonomisch design of zelfs maar latten op de bankjes. Alles is gemaakt van beton, gebroken frisdrankflesjes en onkruid.

Op mijn vlucht ben ik helemaal alleen. Ik voel mijn adem stokken in mijn keel, het voelt als kots. Ik ken dit soort natuurfilms wel. Ik zie wat zich hier afspeelt. Mijn rol is duidelijk die van ‘verzwakte antilope, geïsoleerd van de kudde’. Het Tuig zijn ‘de leeuwen’. Ik weet dat dit nooit goed afloopt voor de antilope. Straks krijg ik een nieuwe rol, die van ‘lunch’.

‘Hé, kamper!’

Ik loop rond met kaplaarzen, een ziekenfondsbrilletje van het type ‘dienstfiets’ en de Young Ones-legerjas van mijn vader. Ik geef toe, ik zie er niet erg vrouwelijk uit. Lady Diana is vrouwelijk. Kylie Minogue is vrouwelijk. Ik ben... femi-niet. Dus ik snap de verwarring van Het Tuig. Zo te zien hebben zij zich niet echt beziggehouden met a) de iconografie van de alternatieve cultuur of b) de inspirerende voorstellingswereld van radicale androgynen. Waarschijnlijk snapten ze ook niets van Annie Lennox en Boy George toen die in *Top of the Pops* optraden.

Als ze het niet zo druk hadden met mij opjagen zou ik daar misschien wel iets over zeggen. Misschien zou ik zeggen dat ik *The Well of Loneliness* gelezen heb, van de beroemde broekdragende lesbienne Radclyffe Hall, en dat ze zouden moeten openstaan voor alternatieve kledingstijlen. Misschien zou ik ook Chrissie Hynde even noemen. Zij draagt mannelijke kleding – en zij lijkt me éniġ!

‘Hé, aso!’

Het Tuig blijft even staan en gaat kennelijk in overleg. Ik rem af tot een trage draf, stop en leun woest hyperventilerend tegen een boom. Ik ben doodop. Met mijn tweeëntachtig kilo ben ik niet echt gebouwd voor een wilde achtervolging. Ik ben geen snel, atletisch type als FloJo, ik ben eerder een slome Brigadier Dog. Terwijl ik op adem kom, bekijk ik mijn situatie.

Het zou geweldig zijn als ik een hond had, denk ik. Een goed getrainde Duitse herder die bijna beestachtig de aanval op die jongens zou inzetten. Een dier dat volledig is ingespeeld op de schrik en angst van zijn baasje.

Ik zie Saffron, mijn eigen Duitse herder, zo’n tweehonderd meter verderop enthousiast rondrollen in de vossenpoep, waarbij ze vrolijk haar poten in de lucht zwaait. Wat ziet die hond er blij uit. Ze heeft vandaag een goede dag. Ze wordt veel langer uitgelaten dan anders en met flink de pas erin.

Hoewel vandaag voor mij duidelijk geen goede dag is, ben ik toch verbaasd als Het Tuig – klaar met hun tête-à-tête – even blijft staan, waarna ze met steentjes beginnen te gooien. Tikje extreem, vind ik. Ik begin weer te rennen.

Zoveel moeite hoeven jullie niet te doen om mij eronder te krijgen! denk ik verontwaardigd. Ik was al behoorlijk overwonnen! Echt, hoor – zover was ik al bij ‘aso’.

Slechts een paar steentjes raken mij ook daadwerkelijk en dat doet natuurlijk geen pijn: deze jas heeft een oorlog overleefd, en misschien zelfs twee. Stenen stellen niks voor. Deze jas is gebouwd op granaten.

Maar het gaat om het gebaar. Al die tijd die ze aan mij spen-

deren terwijl ze zich met andere, zinnvollere dingen zouden kunnen bezighouden – zoals het snuiven van vluchtige stoffen en het bepotelen van meisjes die zich daadwerkelijk als meisjes kleden.

Alsof ze mijn gedachten lezen, verliest Het Tuig na een paar minuten hun belangstelling. Blijkbaar ben ik nu een oudbakken antilope. Ik blijf nog steeds rennen, maar zij staan stil – af en toe gooien ze bijna gedachteloos een steentje in mijn richting, totdat ik te ver weg ben. Maar ze blijven schreeuwen.

‘Gozer!’ schreeuwt het grootste stuk Tuig als uitsmijter tegen mijn in de verte verdwijnende rug. ‘Klaploper die je bent!’

Ik kom thuis en begin op de drempel te huilen. Het is echt te druk om binnen te huilen. Ik heb wel eens geprobeerd om binnen te huilen – dan moet je tussen het snikken door aan iemand uitleggen waarom je huilt en als je nog maar halverwege je verhaal bent komt de volgende binnen en die moet ook het hele verhaal horen, en voordat je het weet heb je het ergste stuk zes keer verteld en ben je zo totaal hysterisch dat je de rest van de middag de hik hebt.

Als je met vijf jongere broertjes en zusjes in een klein huis woont, is het dus slimmer – en ook een stuk sneller – om in je eentje te huilen.

Ik kijk naar de hond.

Als jij een lieve, trouwe hond was, zou je de tranen van mijn gezicht drinken, denk ik.

Maar Saffron likt luidruchtig haar kruis.

Saffron is onze nieuwe hond – ‘de stomme nieuwe hond’. Ze is ook een ‘duistere hond’ – mijn vader heeft haar ‘verworven’ bij een van de handeltjes die hij bij tijd en wijle drijft in de kroeg, terwijl wij twee uur lang buiten in het busje zitten te wachten terwijl hij ons af en toe chips brengt, of een flesje cola. Op een bepaald moment komt hij dan plotseling in rap tempo naar buiten stuiten met een vreemdsoortig voorwerp in zijn handen, zoals een zak grind of een betonnen vos zonder hoofd.

‘Het wordt een beetje heftig daar,’ zegt hij dan, waarna hij straalbezopen wegscheurt.

Op zekere dag was het vreemdsoortige voorwerp waarmee hij naar buiten kwam Saffron – een Duitse herder van één jaar.

‘Ze was vroeger een politiehond,’ zei hij trots. Hij zette haar bij ons achter in het busje dat ze prompt onderscheet. Nader onderzoek wees uit dat ze weliswaar ooit een politiehond was geweest, maar dat de politiehondentrainers al na een week doorhadden dat ze zwaar psychisch gestoord was, en bang voor:

- 1 – harde geluiden
- 2 – het donker
- 3 – mensen in het algemeen
- 4 – alle andere honden
- 5 – en dat ze leed aan stressincontinentie.

Maar goed, ze is mijn hond en feitelijk mijn enige vriendin die geen bloedverwant van me is.

‘Ga niet te ver weg, oude vriendin!’ zeg ik tegen haar terwijl ik mijn neus snuit in mijn mouw en me voorneem om op te vrolijken. ‘Vandaag wordt een belangwekkende dag!’

Nu ik uitgehuild ben, klim ik over de schutting om door de achterdeur naar binnen te gaan. Ma staat in de keuken ‘het feest voor te bereiden’.

‘Ga naar de voorkamer!’ zegt ze. ‘Wacht daar! EN NIET NAAR DE TAART KIJKEN! Dat is een verrassing!’

De voorkamer zit vol broers en zussen. Ze zijn opgedoken uit alle hoeken van het huis. In 1988 zijn we met zes kinderen – als de jaren negentig beginnen zijn het er acht. Mijn moeder is als een soort lopende band in de Fordfabrieken. Stipt elke twee jaar produceert ze weer een kleine schreeuwlelijk, tot ons huis bomvol is.

Caz – twee jaar jonger dan ik, rood haar, nihilistisch – ligt dwars over de bank. Ze verroert zich niet als ik binnenkom. Ik kan nergens anders zitten.

‘AHUM!’ zeg ik, en ik wijs op de button op mijn revers. ‘Ik ben

JARIG!!!! staat erop. Ik vergeet helemaal te huilen. Ik ben eroverheen.

‘Over zes uur is het weer voorbij,’ zegt ze botweg, zonder zich te bewegen. ‘Zullen we maar meteen kappen met die poppenkast?’

‘Nog maar zes uur PLEZIER te gaan!’ zeg ik. ‘Zes uur VERJAARSPLEZIER. Wie WEET wat er allemaal kan gebeuren! Het is hier immers ook zo’n GEKKENHUIS!’

Ik ben over het algemeen oneindig positief. Ik ben zo uitbundig vrolijk als een debiel. Gisteren heb ik in mijn dagboek geschreven: ‘frituurpan verplaatst naar het andere aanrecht – ziet er GEWELDIG uit!’

Op mijn favoriete plek op de hele wereld – het zuidstrand van Aberystwyth – loost een rioolpijp.

Ik geloof oprecht dat de nieuwe, stomme hond de reïncarnatie van onze oude hond is – ook al was onze nieuwe hond al twee toen onze oude hond doodging.

‘Maar je ziet Sparky z’n ogen toch!’ zeg ik dan, terwijl ik de stomme, nieuwe hond aankijk. ‘Sparky is NOOIT WEG GEWEEST!’

Laatdunkend met haar ogen rollend geeft Caz me haar verjaardagskaart. Het is een foto van mij, waarop ze een neus heeft getekend die grofweg driekwart van mijn hoofd beslaat.

‘En je weet het: je hebt beloofd dat je op je achttiende verjaardag uit huis zou gaan, en dat ik dan jouw kamer mag,’ staat er binnen in de kaart. ‘Nog maar vijf jaar te gaan! Tenzij je voor die tijd doodgaat! Liefs, Caz.’

Weena is negen – ook haar kaart draait om het idee dat ik het huis uitga en haar mijn kamer geef, maar zij laat robots het woord doen, wat het minder ‘persoonlijk’ maakt.

Ruimte is een kostbaar goedje bij ons thuis, wat maar weer wordt aangetoond door het feit dat ik nog steeds nergens kan zitten. Ik sta op het punt om op mijn broer Eddie te gaan zitten als ma binnenkomt met een bord vol brandende kaarsjes.

‘Er is er een jarig, HOERA HOERA!’ zingt iedereen me toe. ‘Je kijkt nu zo trots als een PAUW. Maar toch zie ik eerder een VAR-

KENTJE staan, want dat doet me denken AAN JOU!

Ma hurkt naast mij op de grond en houdt me het bord voor.

‘Blaas maar uit en doe een wens!’ zegt ze opgewekt.

‘Het is geen taart,’ zeg ik. ‘Het is een baguette.’

‘Gevuld met Philadelphia-roomkaas!’ zegt ma vrolijk.

‘Het is een baguette,’ zeg ik nogmaals. ‘En er staan maar zeven kaarsjes op.’

‘Je bent veel te oud voor een taart,’ zegt ma terwijl ze zelf de kaarsjes uitblaast. ‘En elk kaarsje staat voor twee jaar!’

‘Dan zou ik veertien zijn.’

‘Doe niet zo moeilijk!’

Ik eet mijn verjaardagsbaguette op. Hij smaakt heerlijk. Ik ben dol op Philadelphia-roomkaas. Zalig, die Philadelphia! Zo fris! Zo romig!

In het bed dat ik deel met mijn zusje Prinnie van drie schrijf ik die avond in mijn dagboek.

‘Mijn dertiende verjaardag!!!!’ schrijf ik. ‘Vanochtend haver-mout, vanavond knakworst met patat, vanmiddag baguette. In totaal 20 pond gekregen. Vier kaarten en twee brieven. Krijg morgen een groene (tiener-)kaart voor de bieb!!!! De buurman vroeg of we een paar stoelen wilden die hij toch wegdeed. T U U R-L I J K, zeiden wij!!!!’

Ik staar even naar wat ik heb geschreven. Eigenlijk moet ik alles opschrijven, denk ik. Ik mag de nare dingen niet weglaten.

‘Een paar jongens riepen akeluge [sic] dingen tegen me op het landje,’ schrijf ik langzaam. ‘Dat doen ze omdat hun pikkies aan het groeien zijn.’

Ik heb genoeg over de puberteit gelezen om te weten dat puberjongens door ontluikende seksuele driften vaak gemeen gaan doen tegen meisjes.

Ik weet ook dat het in dit geval echt *niet* zo was dat die jongens me vanuit een onderdrukt verlangen met grind bekogelden terwijl ik de heuvel op rende – maar ik wil niet dat mijn dagboek medelijden met me krijgt. Mijn dagboek weet niet beter dan dat

ik de filosofische overhand had. Dit dagboek is alleen voor de mooie dingen.

Ik staar naar het verslag van mijn dertiende verjaardag. Een moment van ongewenste helderheid overspoelt me. Hier lig ik, denk ik, in één bed met een peuter, met mijn pa z'n oude lange ondergoed als pyjama. Ik ben dertien jaar oud, ik weeg tweeëntachtig kilo, ik heb geen geld, geen vrienden, en jongens bekogelen me met grind zodra ze me zien. Ik ben jarig en ben om kwart over zeven naar bed gegaan.

Ik sla de achterste pagina van mijn dagboek op. Hier staan mijn projecten voor de 'lange termijn'. Bijvoorbeeld 'Mijn Slechte Punten'.

Mijn Slechte Punten

- 1 – Ik eet te veel
- 2 – Ik doe niet aan sport
- 3 – Snel driftig
- 4 – Raak alles kweit [sic]

'Mijn Slechte Punten' heb ik opgeschreven op oudejaarsavond. Een maand later heb ik een lijst gemaakt van mijn vorderingen:

- 1 – Ik eet geen gemberkoekjes meer
- 2 – Laat elke dag de hond uit
- 3 – Doe mijn best
- 4 – Doe mijn best

Ik trek een lijn en daaronder noteer ik mijn nieuwe lijst:

Als ik achttien ben

- 1 – Ben ik afgefallen [sic]
- 2 – Heb ik goede kleren
- 3 – Heb ik vreinden [sic]
- 4 – Is de hond goed afgericht
- 5 – Gaatjes in oren?

O god, ik heb echt geen idee. Ik heb geen idee hoe ik ooit een vrouw moet worden.

Simone de Beauvoir zei 'je wordt niet geboren als vrouw – je wordt een vrouw'. Ze wist niet half hoe dat klopte.

In de tweeëntwintig jaar die er sinds mijn dertiende verjaardag voorbij gegaan zijn, heb ik een veel positievere kijk op mijn vrouw-zijn gekregen. Sterker nog, als ik eerlijk ben ging het stukken beter toen ik eenmaal een vals identiteitsbewijs, een laptop en een leuke blouse had. Maar eigenlijk kun je een kind geen gemener of ongepaster cadeau geven dan oestrogeen en een stel grote tieten. Als iemand me het vóór die verjaardag gevraagd had, dan had ik waarschijnlijk liever een boekenbon of misschien een cadeaubon voor C&A gehad.

Op dat moment had ik het – dat moge duidelijk zijn – veel te druk met vechten met mijn broers en zussen, mijn hond trainen en de klassieke MGM-musicals bekijken om ruimte in mijn schema te maken om een vrouw te worden, totdat ik daar uiteindelijk door mijn hypofyse toe gedwongen werd.

Een vrouw worden had voor mijn gevoel iets weg van beroemd worden. Want waar je eerst minzaam door iedereen genegeerd wordt – de uitgangssituatie voor de meeste kinderen – word je als tienermeisje ineens fascinerend voor anderen, die je bombarderen met vragen: Wat voor maat heb je? Heb jij het al gedaan? Wil je seks met mij? Heb jij een eigen paspoort? Wil je hier een trekje van? Heb je verkering? Heb je condooms? Wat heb jij voor stijl? Kun je op hakken lopen? Wie zijn jouw idolen? Neem jij een Braziliaanse wax? Van wat voor porno hou jij? Wil je trouwen? Wanneer neem jij kinderen? Ben jij een feministe? Stond je nou net met die vent te *flirten*? Wat *wil* je? WIE BEN JE?

Stuk voor stuk belachelijke vragen om aan een meisje van dertien te stellen, alleen maar omdat ze nu een beha nodig heeft. Ze hadden het net zo goed aan mijn hond kunnen vragen. Ik had echt geen idee.

Maar – net als een soldaat die aan het front gedropt is – moet

je zorgen dat je ideeën krijgt, en snel. Je moet op verkenning. Je moet plannen. Je moet je doelen bepalen en dan in actie komen. Want als die hormonen eenmaal in werking treden, is er niets meer tegen te doen. Zoals ik in rap tempo ontdekte ben je als een aap vastgesnoerd in een raket, een elementje in een tijdbom. Er is geen ontsnapingsplan. Je kunt de hele zaak niet afblazen – hoe vaak je dat ook graag zou willen. Dit gedoe overkomt je, of je het leuk vindt of niet.

Je hebt natuurlijk wel types die het proberen tegen te houden: van die tienermeiden die tijd proberen te rekken door doelbewust terug te vallen naar de tijd dat ze vijf waren, en een obsessie ontwikkelen met ‘meisjesachtigheid’ en roze. Ze gooien hun bed vol met teddyberen om maar duidelijk te maken dat daar geen ruimte is voor seks. Ze spreken babytaal opdat niemand hun volwassen vragen stelt. Op school zag ik dat een aantal van mijn leeftijdsgenootjes bewust geen actieve vrouw wilde worden – actief, hun eigen lot bepalend – maar liever prinsessen die gewoon afwachtten tot iemand ze ‘vond’ en met ze trouwde. Hoewel ik dat uiteraard op dat moment niet zo analyseerde. Het viel me alleen op dat Katie Parkes bij wiskunde altijd met een balpen hartjes op haar knokkels zat te tekenen, die ze dan liet zien aan David Morley – die eigenlijk de eerste tekenen van seksuele opwindings zou moeten voelen bij het zien van mijn voorbeeldige staartdelingen.

En aan het meest gestoorde einde van het spectrum heb je natuurlijk de kamikazemeisjes die hun hypofyse de oorlog verklaren – ze proberen hem uit te hongeren of door middel van anorexia of boulimia in fatale verwarring te brengen.

Maar het probleem met zo’n strijd tegen jezelf is dat je er, zelfs als je wint, als verliezer uit komt. Op een bepaald moment moet je – gehavend en afgepeigerd – accepteren dat je een vrouw zult moeten worden – dat je een vrouw bent – of je gaat dood. Dat is het keiharde kerngegeven van de puberteit – het is vaak een lange, pijnlijke uitputtingsslag. Die automutillerende meisjes, die met een scheermes rasters in hun armen en benen snijden, her-

inneren zichzelf er alleen maar aan dat hun lichaam een slagveld is. Als je geen trek hebt in scheermesjes doet een tattoo het ook; of zelfs gewoon de razendsnelle knip van de gaatjestang door je oorlel bij Claire's Accessories. Zo. Daar sta je. Je hebt een markering op je lijf aangebracht om jezelf terug te winnen, om weer even te weten waar je bent: binnen in jezelf. Ergens. Ergens daarbinnen.

En net als voor het winnen van de loterij of beroemd worden is er geen handboek over hoe je een vrouw wordt, ook al staat er nog zoveel op het spel. God weet dat ik daar op mijn dertiende naarstig naar gezocht heb. Je kunt over de ervaringen van anderen lezen – zoals je vooraf blokt voor een proefwerk – maar dat vond ik op zich al problematisch. Want door de hele geschiedenis kom je verhalen tegen over vrouwen die tegen alle verwachtingen in het vrouw-zijn voor mekaar hadden, maar die uiteindelijk toch in opspraak kwamen, ongelukkig, kreupel of geruïneerd werden doordat de maatschappij om hen heen nog steeds niet klopte. Toon een meisje een heldhaftige pionier – Sylvia Plath, Dorothy Parker, Frida Kahlo, Cleopatra, Boadicea, Jeanne d'Arc – en je toont het meisje over het algemeen een vrouw die uiteindelijk onder de voet is gelopen. Je fel bevochten triomfen kunnen totaal worden ontkracht als je in een klimaat leeft waar je overwinningen worden gezien als bedreigend, ongepast, weerzinwekkend of – het belangrijkste voor een tienermeisje – gewoon niet cool. Er zijn maar weinig meisjes die ervoor kiezen om gelijk te hebben – gelijk tot in het diepst van hun slimme, geniale zieltjes – als dat betekent dat ze alleen staan.

Dus *VROUW ZIJN, HOE DOE JE DAT* is weliswaar het verhaal van alle keren dat ik – onwetend, slecht voorbereid, met de dodelijke illusie dat ik een poncho kon 'opleuken' – de plank van het vrouw-zijn missloeg, maar in de eenentwintigste eeuw lijkt het simpelweg beschrijven van een ervaring niet voldoende meer. Zeker, het ouderwets feministische 'bewustmaken' is nog steeds zeer waardevol. Als het gaat over abortus, plastische chirurgie, bevalling, moederschap, seks, liefde, werk, vrouwenhaat, angst,

of gewoon hoe je in je vel zit, zijn vrouwen vaak nog steeds niet eerlijk tegen elkaar, tenzij ze heel erg dronken zijn. Misschien is de eindeloos in de media beschreven toename van het comazui-
pen door vrouwen niets dan een poging van moderne vrouwen om met elkaar te communiceren. Of misschien komt het door-
dat Sancerre zo heerlijk is. Eigenlijk durf ik op beide stellingen geld in te zetten.

Maar hoewel het belangrijk is om een duit in het zakje te doen over hoe het werkelijk *is* om een vrouw te zijn, en niet hoe we het doen vóórkomen, hebben we ook iets analyserigs, iets argumen-
terigs, iets dit-kan-zo-niet-langerigs. Je weet wel. Feminisme.

En dat brengt het volgende probleem met zich mee. Je zou denken dat het feminisme zich hier wel afdoende over zou uit-
spreken. Maar het feminisme, zoals het er nu voor staat, nou ja... daar blijft het dus staan. Het is knarsend tot stilstand gekomen. De laatste paar jaar heb ik steeds weer geprobeerd om in het mo-
derne feminisme antwoorden op mijn vragen te vinden. Maar wat ooit de opwindendste, vurigste en meest effectieve revolutie
aller tijden was, bleek op de een of andere manier te zijn inge-
krompen tot een paar steeds kleiner wordende discussies tussen enkele tientallen feministische academici, in boeken die alleen
gelezen worden door feministische academici, en om 11 uur 's avonds besproken op een speciaal themakanaal. Daar heb ik het volgende op tegen:

1 – Het feminisme is te belangrijk om alleen besproken te wor-
den door academici. En belangrijker nog:

2 – Ik ben geen feministische academicus, maar verdomme, het feminisme is zo ernstig, zwaarwegend en dringend dat het nu echt tijd wordt dat het bepleit wordt door een vrolijke
krantencolumniste en parttime tv-critica die geen kaas ge-
geten heeft van spelling. Als iets spannend en leuk is, wil ik meedoen – niet toekijken vanaf de zijlijn. Ik heb iets te mel-
den! Professor Camille Paglia snapt *NIKS* van Lady Gaga! De feministische organisatie Object slaat de plank mis als het

over pornografie gaat! Germaine Greer, mijn grote idool, is niet wijs als ze het over transgenders heeft. En niemand tackelt de roddelbladen, handtassen van 700 euro, piepkleine onderbroekjes, Brazilian wax, meiden met achterlijke vrijgezellenfeestjes of Katie Price (over wie later meer).

En die dingen moeten getackeld worden. Getackeld zoals bij rugby, met hun bek in de modder en een hoop geschreeuw.

Het traditionele feminisme zou zeggen dat dat niet de onderwerpen zijn waar het echt om gaat: dat we ons moeten concentreren op de grote dingen zoals salarisongelijkheid, vrouwenbesnijdenis in de derde wereld en huiselijk geweld. En die dingen zijn natuurlijk urgent en walgelijk en fout, en de wereld kan zichzelf niet in de spiegel aankijken tot daar een eind aan is gemaakt.

Maar al die kleinere, stommere, meer voor de hand liggende dagelijkse probleempjes van het vrouw-zijn zijn op allerlei manieren even funest voor de gemoedsrust van een vrouw. Het is de gebrokenruittheorie, toegepast op de ongelijkheid van de vrouw. De gebrokenruittheorie zegt: als één enkele gebroken ruit in een leegstaand gebouw wordt genegeerd en niet wordt hersteld, dan zullen vandalen vaak meer ruiten breken. Uiteindelijk zullen ze misschien in dat gebouw inbreken en er brand stichten, of het kraken.

Hetzelfde principe: als we in een klimaat leven waar men schaamhaar bij de vrouw walgelijk vindt, of waar beroemde en machtige vrouwen constant aan de schandpaal worden genageld omdat ze te dik of te dun zijn, of slecht gekleed, dan zullen mensen uiteindelijk inbreken in vrouwen en brand in hen stichten. Dan zullen vrouwen gekraakt worden. Dat is natuurlijk geen wenselijke situatie. Ik weet niet hoe het met jou zit, maar ik wil liever niet op een ochtend wakker worden met een kudde opportunisten in mijn hal.

Toen Rudy Giuliani in 1993 burgemeester van New York werd, voerde hij vanuit zijn geloof in de gebrokenruittheorie een zero-

tolerancebeleid in. De misdaadcijfers schoten drastisch omlaag en dat ging tien jaar zo door.

Persoonlijk vind ik dat het tijd is dat vrouwen hun eigen zero-tolerancebeleid loslaten op de gebrokenruitkwesities in ons leven. Ik wil een zerotolerancebeleid voor 'Alle Patriarchale Lulkoek'. En het mooie van een zerotolerancebeleid voor Patriarchale Gebrokenruitlulkoek is dit: in de eenentwintigste eeuw hoeven we geen protestmars te organiseren tegen superdunne modellen, bespottelijke pornografie, lapdanceclubs en botox. We hoeven geen rellen te schoppen of in hongerstaking te gaan. We hoeven ons niet voor een paard, of zelfs voor een ezel, te werpen. We hoeven de kwestie alleen maar even recht in de ogen te kijken, om dan in lachen uit te barsten. We zijn sexy als we lachen. Mensen vallen op ons bij het zien van ons ontspannen, aardse gegrinnik.

Misschien dat ze net iets minder op ons vallen als we vervolgens met onze vuisten op tafel slaan terwijl we iets gorgelen als 'HARGH! HARGH! Ja, zo is het! Krijg de PEST, patriarchaat!' waarna we ons verslikken in een mondvul chips, maar goed.

Ik weet niet of we nog kunnen spreken van feministische 'golven' – als ik het goed heb, wordt de volgende golf de vijfde, en volgens mij moet je het vanaf de vijfde golf niet meer hebben over individuele golven, maar simpelweg over een opkomende vloed.

Maar als er een vijfde feministische golf aankomt, dan hoop ik dat het grootste verschil met alle eerdere golven is dat vrouwen het gênante, het losgekoppelde en het gezwets van het moderne vrouw-zijn niet aanpakken door ertegen te schreeuwen, het naar zich toe te trekken of erover te kabbelen – maar simpelweg door ernaar te wijzen en 'HA!' te roepen.

Dus ja. Als er een vijfde golf komt, dan is dit mijn bijdrage. Mijn emmertje. Een redelijk uitvoerig verslag van elk moment dat ik enig, of vaak juist geen, idee had... van hoe je een vrouw bent.

1 – *Ik begin te bloeden!*

Nou, ik ging er dus eigenlijk van uit dat het optioneel was. Ik weet dat vrouwen elke maand bloeden, maar ik dacht niet dat het *mij* zou overkomen. Ik had gedacht dat ik dat kon afhouden – misschien uit pure onwil. Het lijkt me eerlijk gezegd niet erg zinvol of plezierig en ik zie niet hoe ik het in mijn schema moet inpassen.

Ik begin er gewoon niet aan! denk ik opgewekt, terwijl ik 's avonds mijn tien dagelijkse sit-ups doe. Captain Moran doet er *niet* aan mee!

Ik neem mijn lijst 'Als ik achttien ben' heel serieus. Mijn campagne richting 'Ben ik afgefallen [sic]' heb ik een tandje opgevoerd – niet alleen eet ik nog steeds geen gemberkoekjes, maar naast tien sit-ups druk ik me elke avond ook tien keer op. We hebben geen passpiegels in huis, dus ik heb geen idee of het effect heeft, maar ik stel me voor dat ik, als ik zo doorga met dit bootcampregime, tegen Kerstmis zo dun ben als Winona Ryder.

Ik hoorde sowieso pas vier maanden geleden voor het eerst van het bestaan van ongesteldheid. Mijn moeder had ons er nooit iets over verteld – 'Ik dacht dat jullie dat vanzelf hadden opgepikt van tv, uit de serie *Moonlighting*,' zei ze vaag toen ik er jaren later naar vroeg. En pas toen ik toevallig een bijsluiters uit een pakje tampons tegenkwam, in de heg voor ons huis gepropt door een langslappend schoolmeisje, ontdekte ik hoe het hele menstruatieverhaal in elkaar stak.

'Ik wil het er niet over hebben,' zegt Caz als ik de slaapkamer in loop en haar het foldertje wil laten zien.

'Maar heb je het *gezien*?' vraag ik terwijl ik op het voeteneind

van haar bed ga zitten. Ze schuift naar de andere kant van het bed. Caz houdt niet van 'nabijheid'. Daar wordt ze enorm prikkelbaar van. In een woningwoning met drie slaapkamers en zeven bewoners verkeert ze in een bijna constante staat van razernij.

'Kijk – dit is de *baarmoeder*, en dit is de *vagina*, en de tampon zet in de *breedte* uit en vult zo het... *gangetje*,' zeg ik.

Ik heb het foldertje alleen even haastig doorgelezen. Eerlijk gezegd snap ik er geen donder van. De doorsnede van de vrouwelijke geslachtsorganen ziet er ingewikkeld en onhandig uit – het lijkt wel zo'n peperdure hamsterkooi met allerlei gangen en tunnels. Ook nu weet ik niet echt zeker of ik hier wel aan wil meedoen. Volgens mij dacht ik dat ik gewoon een massief stuk vlees was – van mijn bekken tot mijn nek – waar ergens nog nieren in gepropt waren. Als een soort worst. Weet ik veel. Anatomie is niet mijn sterkste punt. Ik lees graag romantische boeken uit de negentiende eeuw vol meisjes die in de regen in katzwijn vallen, en de oorlogsmemoires van Spike Milligan. In die boeken wordt nauwelijks gemenstrueerd. Het lijkt me allemaal nogal... overbodig.

'En dat dan elke *maand*,' zeg ik tegen Caz. Caz ligt nu volledig aangekleed onder haar dekbed, met kaplaarzen en al. 'Ik wil dat je weggaat,' klinkt haar stem van onder het dekbed. 'Ik doe net of je dood bent. Ik heb nergens zo weinig zin in als met jou over menstruatie te praten.'

Ik druip af.

'Nil desperandum!' zeg ik tegen mezelf. 'Er is altijd wel iemand bij wie ik terecht kan voor een beetje medeleven en een bord vol vrolijke babbels!'

De stomme nieuwe hond ligt onder mijn bed. Ze heeft zich laten bezwangeren door Oscar, het kleine hondje van de overkant. Geen van ons begrijpt hoe dit heeft kunnen gebeuren, want Oscar is zo'n klein keffertje, maar nauwelijks groter dan een gezinsblik witte bonen, en de stomme nieuwe hond is een volgroeide Duitse herder.

'Ze heeft zeker eigenhandig een kuil gegraven om in te hurken,'